

забезпечує кінцеву оцінку всіх аспектів проекту перед запитом чи рішенням про його фінансування.

Отже, економічна експертиза передбачає спеціальну перевірку і оцінку можливості виконання та достатності очікуваної ефективності інвестиційного проекту з метою прийняття рішення щодо реалізації проекту або участі в його реалізації.

Література

1. Багрова І. В. Інвестиційні проекти в Україні: проблеми та досвід: монографія / І. В. Багрова, Т. С. Яровенко. – Д.: НГУ, 2009. – 238 с.
2. Клиффорд Ф. Грей Управление проектами: Практическое руководство: [пер с англ.] / Клиффорд Ф. Грей, Эрик У. Ларсон – М.: Дело и сервис, 2003. – 528 с.
3. Давиденко Н. М. Аналіз інвестиційних проектів: навч. посіб. / Давиденко Н. М.; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Київ: Компринт, 2015. – 377 с.

УДК 657

Бурденюк Т. Г.,

к. е. н., доцент кафедри обліку в державному
секторі економіки та сфері послуг,
Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сьогодні під стратегічним менеджментом розуміється інтегрований аналітичний підхід, котрий об'єднує елементи планування, прогнозування, реалізації і контролю функціонування бізнес-стратегії, а також обумовлює розуміння довгострокових цілей і завдань підприємства, враховує не тільки внутрішню діяльність і ресурси підприємства, а й зовнішні аспекти його функціонування – конкурентів, постачальників, клієнтів, макроекономічні умови, політику, нормативно-правову базу та її зміни, тощо. Для успішного функціонування система стратегічного управління потребує відповідного аналітичного забезпечення.

За загальноприйнятим визначенням поняття аналіз (грец. – analisis – розклад) є розчленування цілого на складові елементи. З наукової точки зору аналіз – це метод дослідження, який полягає в уявному поділі цілого на складові елементи і виділенні окремих сторін, властивостей, зв'язків. Таке

розчленування дає можливість з'ясувати внутрішню суть і природу процесу, який вивчається, його залежність від факторів формування.

У часовому аспекті аналітична система підприємства функціонує в трьох режимах: стратегічного, ретроспективного й оперативного аналізу. Ретроспективний та оперативний аналізи становлять традиційну систему економічного аналізу, в рамках якої виділяють такі види аналізу як фінансовий та управлінський [1].

Змістом й основною метою фінансового аналізу є оцінка фінансового стану й виявлення можливості підвищення ефективності функціонування господарюючого суб'єкту за допомогою раціональної фінансової політики. Ми пропонуємо розглядати фінансовий стан підприємства, як стратегію його фінансової конкурентоспроможності, що реалізується як можливість забезпечення максимального доходу власникам капіталу, з мінімальним ризиком, в умовах збалансованого грошового потоку.

Аналіз фінансового стану підприємства переслідує декілька цілей: визначення фінансового стану; виявлення змін у фінансовому стані в просторово-часовому розрізі; виявлення основних факторів, що викликають зміни у фінансовому стані; прогноз основних тенденцій сталого розвитку на короткостроковий період. У практиці фінансового аналізу для досягнення поставлених цілей, використовуються наступні методи: часовий аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом або рядом попередніх періодів й визначення основних тенденцій зміни показників в динаміці (трендовий аналіз); структурний аналіз – визначення структури підсумкових фінансових показників з виявленням впливу кожної позиції звітності на результат в цілому; аналіз коефіцієнтів – розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників; порівняльний (просторовий) аналіз – порівняльний аналіз показників даного суб'єкту господарювання з показниками конкурентів, з середньогалузевими й середніми даними за попередні періоди; факторний аналіз – аналіз впливу окремих факторів на результативний показник за допомогою методів детермінованого факторного аналізу; комплексний фінансовий аналіз; моделі прогнозування імовірності банкрутства (Дюпона, Альтмана, Тоффлера, Ліса, Чессера та інших).

Таким чином, основними перевагами традиційної системи економічного аналізу є наступні: по-перше, процес аналізу та планування дає змогу прогнозувати фінансові результати на період запропонованої бізнес-стратегії; по-друге, при реалізації бізнес-стратегії наявний процес контролю дає змогу порівняти фактичні й планові результати. Переваги традиційної системи аналізу беззаперечні, проте вона не вирішує питань стратегічного управління:

забезпечення керівництва різних рівнів необхідною інформацією для прийняття оптимальних управлінських рішень для забезпечення ефективного функціонування керованого об'єкта; сприяння розробленню науково-обґрунтованих оптимальних стратегічних планів розвитку об'єктів управління; забезпечення об'єктивною оцінкою результатів діяльності суб'єктів господарювання; оцінка впливу фактори зовнішнього середовища; забезпечення необхідної аналітичної підтримки підприємству при розробленні та реалізації стратегії [2].

Зміни, що відбулися в теорії та практиці стратегічного управління діяльністю суб'єктів господарювання в розвинутих країнах (США, країн Західної Європи), насамперед пов'язані з виникненням нових потреб для задоволення основної мети сучасних підприємств – збільшення вартості компанії через підвищення продуктивності як у коротко-, так і в довгостроковому періоді. Відповідно, суттєво змінилися такі складові теорії економічного аналізу, як предмет, функції, принципи, технологія проведення аналітичних досліджень. Поряд із традиційними технологіями економічного аналізу останнім часом достатньо широкого розвитку набули нові методи та підходи, які задовольняють потреби стратегічного управління: безперервне прогнозування, врахування впливу зовнішнього середовища, система збалансованих показників, модель економічної доданої вартості, облік і аналіз витрат за видами діяльності; інституціональні зміни до аналізу та контролю витрат підприємства через виокремлення трансакційних витрат. Водночас традиційні напрями економічного аналізу, такі як аналіз відхилень і їх факторний аналіз при проведенні операційного аналізу, коефіцієнтний аналіз, що здійснюється в процесі фінансової діагностики підприємства, маржинальний аналіз при обґрунтуванні управлінських рішень були і залишаються пріоритетними напрями в технологіях аналітичних досліджень [3].

Найважливішою ознакою сучасних аналітичних досліджень є їх стратегічна орієнтація, що передбачає комплексне дослідження внутрішніх економічних процесів підприємства з оцінкою впливу факторів зовнішнього середовища. При цьому передусім досліджуються чинники зовнішнього середовища, вивчається їх можливий вплив на розвиток підприємства, визначаються оптимальні шляхи досягнення цільових орієнтирів з урахуванням необхідності, зокрема адаптації до зовнішнього середовища та впливу на зовнішнє середовище через реалізацію внутрішніх сильних сторін та конкурентних переваг.

Що ж стосується стратегічного вектору розвитку економічного аналізу, то він стає невід'ємною ділянкою будь-яких етапів стратегічного управління, а відтак значно посилюється роль, значення та місце аналізу в сучасних умовах.

Ознайомлення та критичний аналіз багатьох літературних джерел дали підстави представити стратегічний аналіз як низку потужних аналітичних інструментів, за допомогою яких майбутнє будь-якого бізнесу можна передбачити настільки точно, що буде змога безпомилково вибрати правильний стратегічний напрям для нього.

Література

1. Бурденюк Т. Г. Стратегічний аналіз факторів зовнішнього середовища / Т. Г. Бурденюк // Збірник наукових праць. – Кам'янець-Подільський. – 2009. – С. 406-411.

2. Бурденюк Т. Г. Особливості діагностики фінансово-майнового стану установ державного сектору економіки / Т. Г. Бурденюк // Економіка, підприємництво та бізнес-культура: трансформації в умовах розвитку інновацій: матеріали міжнар. наук.-прак. конф. – Херсон, 2015. – С.204-206.

3. Парасій-Вергуненко І. М. Еволюція розвитку економічного аналізу в стратегічно-орієнтованій системі управління / І. М. Парасій-Вергуненко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – № 18. – С. 328-335.

УДК 657:338.124.4(477)

Гавриленко В.О.,

к.е.н., доцент,

завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту,

Черкаський державний технологічний університет

ДІАГНОСТИЧНИЙ АНАЛІЗ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВА

У багатьох випадках уникнути кризи дуже важко, але можна зменшити її гостроту та прискорити подолання негативних наслідків, якщо своєчасно виявити ознаки кризи та прийняти коригувальні управлінські дії. Лавиноподібна дія кризи ускладнює усунення негативних ефектів на її пізніх стадіях. Чим швидше буде виявлено ознаки розвитку кризи, тим легше зробити необхідне коригування зі стабілізації траєкторії розвитку підприємства шляхом реалізації антикризових заходів. Тому в управлінні суб'єктами підприємницької діяльності в умовах кризи першочергове значення має превентивне антикризове управління, реагування на слабкі сигнали, які відображають негативну